

Grudziądz, 6 kwietnia 2023 r.

Towarzystwo Rozwoju Małych Elektrowni Wodnych
ul. Królowej Jadwigi 1
86-300 Grudziądz

**Pan
Waldemar Buda
Minister Rozwoju I Technologii**

Szanowny Panie Ministrze!

w związku z wpływieniem do Sejmu RP rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 3097) Towarzystwo Rozwoju Małych Elektrowni Wodnych przedstawia stanowisko do proponowanych zmian legislacyjnych.

Śledząc losy wdrażanej reformy i procedowanej ustawy oraz uczestnicząc w procesie konsultacji społecznych, odnosiliśmy wrażenie, że wprowadzane rozwiązania, porządkujące proces planowania przestrzennego w Polsce, tworzone są jednocześnie z myślą o ułatwieniu rozwoju inwestycji w odnawialne źródła energii, w tym w małe elektrownie wodne. Rozwój branży OZE jest kluczowy, zwłaszcza w obliczu obecnej sytuacji geopolitycznej, która rodzi konieczność przemodelowania polskiego miksu energetycznego.

Niestety, analizując projekt ustawy skierowany do Sejmu dostrzegliśmy w nim wiele zmian, w tym rozwiązania bardzo niekorzystne dla projektów OZE. Poniżej przekazujemy propozycje szczegółowych uwag z prośbą o ich uwzględnienie. Wprowadzenie poprawek pozwoli zneutralizować wprowadzone w projekcie zmiany, które mogą znacząco utrudnić realizację inwestycji w OZE.

Poprawka nr 1

W art. 1 pkt 13 nowelizacji zmieniającym art. 14 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym usunąć zapis znajdujący się w lit. c dodający ust. 6a w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym albo wprowadzić w nim następującą zmianę:

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Zmiana zagospodarowania terenu, dotycząca:

- 1) *obiektów handlu wielkopowierzchniowego,*
- 2) *niezamontowanych na budynku instalacji odnawialnych źródeł energii, z **wyłączeniem instalacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących hydroenergię do wytworzenia energii elektrycznej, lokalizowanych:***
 - a) *na użytkach rolnych klasy I–III i gruntach leśnych,*
 - b) *na użytkach rolnych klasy IV, o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 150 kW lub wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej,*
 - c) *na gruntach innych niż wskazane w lit. a i b, o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1000 kW*

– następuje na podstawie planu miejscowego.”;

Uzasadnienie

Proponujemy wprowadzenie wyjątku dla elektrowni wodnych w zakresie wymogu lokalizacji instalacji OZE na podstawie planu miejscowego.

Wymóg dotyczący lokalizacji instalacji OZE na podstawie planu miejscowego nie powinien dotyczyć elektrowni wodnych z dwóch powodów:

- Elektrownie wodne tj. instalacje OZE wykorzystujące hydroenergię do produkcji energii elektrycznej, w przeciwieństwie do innych instalacji OZE, takich jak np. instalacje fotowoltaiczne, mają charakter punktowy, o ograniczonej powierzchni zabudowy. Ich lokalizacja nie wymaga zatem szczególnej ochrony ze względu na wielkość zajmowanego przez nie obszaru w zależności od rodzaju gruntów.
- Lokalizacja elektrowni wodnych wymaga zawsze sąsiedztwa cieków wodnych. Zazwyczaj więc lokalizowane są na obszarach zalewowych, na których plan miejscowy ogranicza możliwość zabudowy i nie przewiduje ich przeznaczenia na cele produkcyjne. Zmiana planu jest długotrwała i kosztowna. Wymóg lokalizacji elektrowni wodnych na podstawie planu miejscowego bardzo wydłużyłby i podrożył proces inwestycyjny.

Poprawka nr 2

W art. 1 pkt 14 nowelizacji zmieniającym art. 15 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dodać literę g w brzmieniu:

g) po ust. 4 dodać ust. 5 w brzmieniu:

„5. Plan miejscowy umożliwi lokalizację urządzeń wodnych, o których mowa w art. 16 pkt 65 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2233), służących do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów na cele energetyczne, w tym w szczególności urządzeń lub budowli piętrzących, kanałów, sztucznych zbiorników usytuowanych na wodach płynących oraz obiektów energetyki wodnej, również w przypadku innego przeznaczenia terenu niż produkcyjne, chyba że ustalenia planu miejscowego zakazują lokalizacji takich urządzeń.”;

Uzasadnienie

Proponujemy wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą urządzenia wodne kształtujące stosunki wodne i służące do wytwarzania energii, w tym małe elektrownie wodne, można będzie realizować na terenach, na których istnieją plany miejscowe nawet w przypadku, gdy przeznaczenie terenu w tych planach jest inne niż produkcyjne. Skutkiem będzie przyspieszenie, a w niektórych przypadkach w ogóle umożliwienie, realizacji inwestycji tego typu zlokalizowanych na obszarach objętych planem miejscowym.

Urządzenia wodne, do jakich należą elektrownie wodne, lokalizuje się najczęściej na terenach zalewowych. Tego typu tereny nie są w miejscowych planach przeznaczane na działalność produkcyjną. Koszt zmiany planu, wynoszący od kilkudziesięciu do kilkuset tysięcy złotych, w celu umożliwienia zrealizowania inwestycji hydroenergetycznej jest w przypadku niewielkich instalacji niewspółmiernie wysoki do skali przedsięwzięcia. Ponadto czas oczekiwania na uchwalenie zmian w planie wynosi często kilka lat, co znacznie wydłuża okres przygotowania inwestycji, a nadto, gminy nie są zainteresowane zmienianiem planu, aby uwzględnić w nim niewielkie inwestycje OZE.

Ponadto należy wskazać, iż zgodnie z Zaleceniami Komisji Europejskiej państwa członkowskie powinny ograniczyć do niezbędnego minimum „strefy wykluczenia”, w których nie można rozwijać energii odnawialnej. Powinny one przekazywać jasne i przejrzyste informacje wraz z uzasadnieniem na temat ograniczeń związanych z odległością od budynków mieszkalnych oraz stref wojskowych lub stref lotnictwa cywilnego. Ograniczenia powinny być oparte na dowodach i opracowane w taki sposób, aby spełniały zamierzony cel, a jednocześnie pozwalały zmaksymalizować dostępność przestrzeni do rozwoju projektów, przy uwzględnieniu innych ograniczeń w zakresie planowania przestrzennego¹.

Poprawka nr 3

W art. 51 i art. 52 nowelizacji datę 31 grudnia 2025 zastąpić datą 31 grudnia 2028.

Uzasadnienie

Postulujemy przedłużenie terminu utraty mocy studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i ich zastąpienia przez plan ogólny do końca 2028 roku. Planowana reforma nałoży na samorządy obowiązek uchwalenia Planu Ogólnego jako głównego dokumentu dającego podstawę dla dalszych decyzji planistycznych. Obawiamy się, że ze względu na czas, środki i specjalistów niezbędnych do uchwalenia planów ogólnych, a następnie planów miejscowych, proces inwestycyjny i budowlany w wielu technologiach OZE ulegnie zatrzymaniu. Byłoby to sprzeczne z potrzebami w zakresie rozwoju gospodarczego kraju oraz dokumentami strategicznymi.

Łączę wyrazy szacunku,
Ewa Malicka
Prezesa Zarządu TRMEW

Do wiadomości:

Pan Paweł Olszewski
Przewodniczący Komisji Infrastruktury Sejmu RP

Pan Tomasz Ławniczak
Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej Sejmu RP

Pani Ireneusz Zyska
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska, Pełnomocnik Rządu ds. odnawialnych źródeł energii

Pan Marek Gróbarczyk
Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury, Pełnomocnik Rządu ds. gospodarki wodą oraz inwestycji w gospodarce morskiej i wodnej

¹ ZALECENIE KOMISJI z dnia 18.5.2022 r. w sprawie przyspieszenia procedur wydawania zezwoleń na projekty dotyczące energii odnawialnej oraz ułatwienia zawierania umów zakupu energii elektrycznej dotyczące energii odnawialnej oraz w sprawie ułatwienia zawierania umów zakupu energii elektrycznej, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52022SC0149&qid=1653034229953> (dostęp: 13.10.2022 r.)